

Suvestinė redakcija nuo 2024-05-18

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2010, Nr. [90-4803](#), i. k. 110231GISAK0001-219

Nauja redakcija nuo 2024-05-18:

Nr. [1-329/2024 \(1.4 E\)](#), 2024-05-17, paskelbta TAR 2024-05-17, i. k. 2024-09049

**PRIEŠGAISRINĖS APSAUGOS IR GELBĖJIMO DEPARTAMENTO
PRIE VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL KRIZIŲ VALDYMO IR CIVILINĖS SAUGOS MOKYMO DARBO VIETOSE
PROGRAMŲ PATVIRTINIMO**

2010 m. liepos 21 d. Nr. 1-219

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo 12 straipsnio 2 dalies 3 punktu ir Krizių valdymo ir civilinės saugos mokymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. gruodžio 29 d. nutarimu Nr. 1317 „Dėl Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo įgyvendinimo“, 5.2 papunkčiu, t v i r t i n u pridedamas:

1. Valstybės institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų krizių valdymo ir civilinės saugos mokymo darbo vietose programą;
2. Savivaldybių administracijų valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų civilinės saugos mokymo darbo vietose programą;
3. Kitų įstaigų, ūkio subjektų ir veiklos vykdytojų darbuotojų civilinės saugos mokymo darbo vietose programą.

**DIREKTORIUS
VIDAUS TARNYBOS GENEROLAS**

REMIGIJUS BANIULIS

PATVIRTINTA

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Vidaus reikalų
ministerijos direktoriaus
2010 m. liepos 21 d. įsakymu Nr. 1-219
(Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Vidaus reikalų
ministerijos direktoriaus
2024 m. gegužės 17 d.
įsakymo Nr. 1-329 /2024 (1.4 E)
redakcija)

**VALSTYBĖS INSTITUCIJŲ IR ĮSTAIGŲ VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ IR (AR)
DARBUOTOJŲ KRIZIŲ VALDYMO IR CIVILINĖS SAUGOS MOKYMO DARBO
VIETOSE PROGRAMA**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Valstybės institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų krizių valdymo ir civilinės saugos mokymo darbo vietose programa (toliau – Mokymo programa) skirta valstybės institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis (toliau kartu – valstybės institucijų ir įstaigų darbuotojai) krizių valdymo ir civilinės saugos mokymo darbo vietose įgyvendinimo užtikrinimui, nustatanti krizių valdymo ir civilinės saugos mokymo formas, metodus bei Mokymo programos turinį.

2. Mokymo programos paskirtis – suteikti valstybės institucijų ir įstaigų darbuotojams praktinių įgūdžių ir kompetencijų, kurios leistų jiems efektyviai vykdyti savo funkcijas krizių, ekstremaliųjų situacijų, karinių ir hibridinių grėsmių metu, užtikrintų valstybės institucijų ir įstaigų darbuotojų tinkamą parengtį ir atsparumą, taip pat suteiktų daugiau informacijos apie krizių valdymą, padidintų civilinę saugos sklaidą ir ugdytų gyventojų savisaugos kultūrą.

3. Mokymo programa parengta atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymą, Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymą ir kitus teisės aktus, nustatančius krizių valdymo ir civilinės saugos, Lietuvos nacionalinio saugumo ir gynybos sistemos principus ir prioritetus.

**II SKYRIUS
MOKYMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS**

4. Valstybės institucijų ir įstaigų darbuotojų mokymas pagal Mokymo programą turi būti suplanuotas valstybės institucijos ir įstaigos vadovo nustatytoje krizių ir ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonėse (jeigu teisės aktų nustatyta tvarka prevencijos priemonės privalomos numatyti) arba kituose veiklos planavimo dokumentuose.

5. Valstybės institucijos ir įstaigos krizių ir ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonėse arba kituose veiklos planavimo dokumentuose, susijusiuose su valstybės institucijos ir įstaigos darbuotojų krizių valdymo ir civilinės saugos mokymu, nustatomi atsakingi vykdytojai, kurie organizuos ir pagal planavimo dokumentuose nustatytas datas vykdys Mokymo programą.

6. Asmenys, galintys vykdyti Mokymo programą, yra nustatyti Krizių valdymo ir civilinės saugos mokymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. gruodžio

29 d. nutarimu Nr. 1317 „Dėl Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo įgyvendinimo“, 9 punkte.

7. Valstybės institucijų ir įstaigų darbuotojų mokymui pagal Mokymo programą darbo vietose kasmet turi būti skiriama tiek laiko, kad būtų pasiekti Mokymo programos 2 punkte nustatyti tikslai, bet ne mažiau kaip 2 akademinės valandos.

8. Mokymo programos turinys turi būti orientuojamas į darbuotojų praktinių įgūdžių ir kompetencijų įgijimą, kurie leistų jiems efektyviai vykdyti savo funkcijas krizių, ekstremaliųjų situacijų, karinių ir hibridinių grėsmių metu, užtikrintų darbuotojų parengtį ir atsparumą, pagerintų informuotumą apie krizių valdymą ir civilinę saugą, atsižvelgiant į pavojus, nustatytus nacionaliniame galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos vertinime, Nacionalinio saugumo strategijoje, ir (ar) padidinti institucijos ir įstaigos kompetencijas krizių ir ekstremaliųjų situacijų metu.

9. Valstybės institucijų ir įstaigų vadovai ar jų įgalioti asmenys, atsižvelgdami į atstovaujamos institucijos ir įstaigos specifiką ir reikalingas darbuotojų kompetencijas krizių, ekstremaliųjų situacijų, karinių ir hibridinių grėsmių metu, savarankiškai pasirenka Mokymo programos IV skyriuje nurodytas Mokymo programos turinio temas ir numato mokymo trukmę. Organizuojant darbuotojų mokymą pagal Mokymo programą gali būti pasitelkiami kitų valstybės ir savivaldybių institucijų ar įstaigų kompetentingi darbuotojai.

10. Valstybės institucijų ir įstaigų darbuotojų mokymas pagal Mokymo programą turi būti registruojamas: įrašoma įvykusių mokymų tema, forma, data, vykdytojas (-ai), mokymams skirtas laikas, darbuotojų, dalyvavusių mokymuose, skaičius.

III SKYRIUS MOKYMO FORMOS IR METODAI

11. Mokymas pagal Mokymo programą vykdomas teikiant pirmenybę kontaktiniam būdui. Nesant galimybės mokytis kontaktiniu būdu, mokymas gali būti vykdomas nuotoliniu arba hibridiniu būdu, kai lygiagrečiai derinami nuotolinis ir kontaktinis mokymas.

12. Siekiant nustatyti krizių valdymo ir civilinės saugos mokymo poreikį, turinį, valstybės institucijų ir įstaigų darbuotojų turimas žinias apie krizių valdymą ir civilinę saugą ir jų kokybę, prieš mokymo pradžią gali būti laikomas papildomas ir (ar) mokymo eigoje tarpinis žinių patikrinimo testas.

13. Mokymo metu turi dominuoti aktyvūs mokymo metodai, interaktyviosios paskaitos, praktiniai užsiėmimai, kurie įtrauktų besimokantį valstybės institucijų ir įstaigų darbuotoją į mokymo procesą ir užtikrintų praktinių įgūdžių ir kompetencijų įgijimą.

14. Baigus mokymą gali būti laikomas žinių patikrinimo testas, kuriuo įvertinami valstybės institucijų ir įstaigų darbuotojų įgyti praktiniai įgūdžiai ir kompetencijos, kurie leistų jiems efektyviai vykdyti savo funkcijas krizių, ekstremaliųjų situacijų, karinių ir hibridinių grėsmių metu, nustatoma valstybės institucijų ir įstaigų darbuotojų parengtis, atsparumas ir informuotumas apie krizių valdymą ir civilinę saugą.

IV SKYRIUS MOKYMO PROGRAMOS TURINYS

15. Mokymo programos turinį sudaro šios temos:

15.1. Ekstremaliosios situacijos ir krizės:

15.1.1. gamtinio pobūdžio situacijos. Aptariamos ir vertinamos gamtinio pobūdžio situacijos (potvyniai, uraganai, sausros, speigai, epidemijos, epizootijos, epifitotijos ir kt.) ir jų poveikis gyventojų saugumui. Nagrinėjamas apsaugos nuo šių pavojų organizavimas, tarp jų ir asmenų su negalia poreikiai;

15.1.2. techninio pobūdžio situacijos. Analizuojamos techninio pobūdžio situacijos (cheminiai, radiaciniai incidentai, avarijos branduolinėse elektrinėse, didelio masto gaisrai, automobilių, geležinkelio transporto eismo įvykiai ir aviakatastros) ir jų poveikis gyventojų saugumui. Nagrinėjamas apsaugos nuo šių pavojų organizavimas, tarp jų ir asmenų su negalia poreikiai;

15.1.3. socialinio pobūdžio situacijos. Aptariamos socialinio pobūdžio situacijos (masinės riaušės ir neramumai, blokadų, provokacijų, diversijų, teroro aktai, taip pat kariniai veiksmai Lietuvos Respublikos ar kaimyninės valstybės teritorijoje ir kt.) ir jų poveikis saugumui. Nagrinėjamas apsaugos nuo šių pavojų organizavimas, tarp jų ir asmenų su negalia poreikiai;

15.1.4. ekologinio pobūdžio situacijos. Aptariamos ekologinio pobūdžio situacijos (maisto ir (ar) oro tarša, pramoninės avarijos ir t. t.) ir jų poveikis gyventojų saugumui. Nagrinėjamas apsaugos nuo šių pavojų organizavimas, tarp jų ir asmenų su negalia poreikiai;

15.1.5. galimos krizės Lietuvoje;

15.1.6. galimos krizės užsienio valstybėse, kurios kelia grėsmę Lietuvos nacionaliniam saugumui ir (ar) užsienio valstybėje esantiems Lietuvos Respublikos piliečiams.

15.2. Pasirengimas ekstremaliosioms situacijoms, krizėms:

15.2.1. nacionalinis galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos vertinimas. Aptariamos valstybės lygio ekstremaliosios situacijos, numatytos nacionaliniame galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos vertinime;

15.2.2. krizių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planai. Nagrinėjami valstybiniai krizių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planai, valstybės institucijos ir įstaigos funkcijos ir uždaviniai, numatyti šiame plane;

15.2.3. valstybės institucijos ir įstaigos krizių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planas. Analizuojami valstybės institucijos ir įstaigos krizių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo plane numatyti pavojai, jų galimas poveikis institucijai, įstaigai, jų veiklos stabilumui; įvertinamos valstybės institucijos ir įstaigos numatytos prevencijos priemonės šiems pavojams mažinti, institucijų, įstaigų kaupiamos būtinos priemonės ir asmeninės apsaugos priemonės, siekiant užtikrinti jų nepertraukiamos veiklos vykdymą, susipažįstama su šių priemonių panaudojimo tvarka;

15.2.4. valstybės institucijos ir įstaigos darbuotojų ir ministro valdymo srities institucijų ir įstaigų darbuotojų perspėjimo organizavimas. Nagrinėjamos techninės ir organizacinės priemonės, kurios bus naudojamos valstybės institucijos ir įstaigos darbuotojams perspėti ir informuoti, taip pat priemonės, kurios bus naudojamos asmenims su negalia perspėti, atsižvelgiant į negalios (regos, klausos, intelekto) pobūdį. Supažindinama su perspėjimo signalais ir veiksmais, reaguojant į perspėjimo signalus, taip pat su alternatyvomis rasti informaciją neveikiant ryšiui;

15.2.5. Valstybinis gyventojų apsaugos planas branduolinės ar radiologinės avarijos atveju. Nagrinėjamos institucijų ir įstaigų funkcijos ir uždaviniai, numatyti šiame plane, maisto ir kitų atsargų kaupimo principai, išvykimo krepšio paskirtis, jo sudėtis. Supažindinama su evakavimo organizavimu. Aiškinama surinkimo, tarpinių evakavimo punktų, priėmimų punktų paskirtis evakavimo metu. Svarstomas gyventojų, įskaitant asmenų su negalia, evakavimo organizavimas, kai evakavimą organizuoja institucija ar įstaiga.

15.3. Pasirengimas karui ir kitiems konfliktams:

15.3.1. pasirengimas valstybės gynybai. Detalizuojama, koks reikalingas pasirengimas iki mobilizacijos ir (ar) karo padėties paskelbimo. Mobilizacijos ir (ar) karo padėties paskelbimo metu reikės užtikrinti valstybės gyvybinių funkcijų tęstinumą, informuoti, kaip keisis institucijų ir įstaigų darbuotojų darbo specifika, koks bus poveikis darbuotojų saugumui, koks bus civilinio mobilizacinio personalo rezervo vaidmuo mobilizacijos ir (ar) karo metu;

15.3.2. hibridinės grėsmės. Aptariamos hibridinės grėsmės nacionaliniu lygiu – priešiško valstybinio arba nevalstybinio veikėjo veiksmai, kurie sukelia žalą valstybės gyvybinėms

funkcijoms ir politinių sprendimų, susijusių su valstybės interesais, priėmimui, jų efektyviam įgyvendinimui ir piliečių pasitikėjimui valstybės institucijomis, reikalauja koordinuotų valstybės ir savivaldos institucijų veiksmų, siekiant sumažinti patiriamą žalą ir užkirsti kelią tokio pobūdžio žalos pasireiškimui ateityje. Supažindinama su hibridinėmis grėsmėmis pagal sektorius ir (ar) sritis (informacinis saugumas, kibernetinis saugumas, ekonomika, žvalgyba, kinetika, teisinė erdvė ir t. t.), jų žalos intensyvumu ir mastu. Išskiriamos dvi pagrindinės hibridinės grėsmės:

15.3.2.1. informacinis saugumas. Nagrinėjami dezinformacijos, informacinio karo pagrindiniai tikslai, užsienio žvalgybų veiklos keliami pavojai. Mokomasi, kaip atpažinti nusikalstamų, radikalių, teroristinių ir kitų pavojingų organizacijų veikimą;

15.3.2.2. kibernetinis saugumas. Aptariami kibernetinio saugumo gebėjimai, saugaus elgesio kibernetinėje erdvėje principai. Nagrinėjama, kas yra informacinė higiena, kompiuterių virusai ir kitokia kenkėjiška programinė įranga. Susipažinama su įsilaužėlių veikimo principais ir metodais;

15.3.3. išgyvenimo miesto ir gamtinėse vietovėse principai. Apibūdinamas savivaldybėje numatytas priedangų, kolektyvinės apsaugos statinių tinklas. Supažindinama, kokios gali būti kitos laikinos saugios vietos. Analizuojamas piliečių elgesys bombardavimo metu.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16. Už Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo ir kitų civilinę saugą reglamentuojančių teisės aktų nevykdymą ar pažeidimą atsakingi subjektai atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

PATVIRTINTA
Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Vidaus reikalų
ministerijos direktoriaus
2010 m. liepos 21 d. įsakymu Nr. 1-219
(Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Vidaus reikalų
ministerijos direktoriaus
2024 m. gegužės 17 d.
įsakymo Nr. 1-329 /2024 (1.4 E)
redakcija)

SAVIVALDYBIŲ ADMINISTRACIJŲ VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ IR (AR) DARBUOTOJŲ CIVILINĖS SAUGOS MOKYMO DARBO VIETOSE PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Savivaldybių administracijų valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų civilinės saugos mokymo darbo vietose programa (toliau – Mokymo programa) skirta savivaldybių administracijų valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis (toliau kartu – savivaldybių administracijų darbuotojai) civilinės saugos mokymo darbo vietose įgyvendinimo užtikrinimui, nustatanti civilinės saugos mokymo formas, metodus bei Mokymo programos turinį.

2. Mokymo programos paskirtis – suteikti savivaldybių administracijų darbuotojams praktinių įgūdžių ir kompetencijų, kurios leistų jiems efektyviai vykdyti savo funkcijas ekstremaliųjų situacijų, karinių ir hibridinių grėsmių metu, užtikrintų savivaldybių administracijų darbuotojų tinkamą parengtį ir atsparumą, taip pat suteiktų daugiau informacijos apie ekstremaliųjų situacijų valdymą, padidintų civilinę saugos sklaidą ir ugdytų gyventojų savisaugos kultūrą.

3. Mokymo programa parengta atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymą, Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymą ir kitus teisės aktus, nustatančius Lietuvos krizių valdymo ir civilinės saugos, Lietuvos nacionalinio saugumo ir gynybos sistemos principus ir prioritetus.

II SKYRIUS MOKYMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

4. Savivaldybių administracijų darbuotojų mokymas pagal Mokymo programą turi būti suplanuotas savivaldybės mero nustatytoje ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonėse.

5. Savivaldybės mero nustatytoje ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonėse, susijusiose su darbuotojų mokymu, nustatomi atsakingi vykdytojai, kurie organizuos ir pagal planavimo dokumentuose nustatytas datas vykdys Mokymo programą.

6. Asmenys, galintys vykdyti Mokymo programą, yra nustatyti Krizių valdymo ir civilinės saugos mokymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. gruodžio 29 d. nutarimu Nr. 1317 „Dėl Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo įgyvendinimo“, 9 punkte.

7. Savivaldybių administracijų darbuotojų mokymui pagal Mokymo programą darbo vietose kasmet turi būti skiriama tiek laiko, kad būtų pasiekti Mokymo programos 2 punkte nustatyti tikslai, bet ne mažiau kaip 2 akademinės valandos.

8. Mokymo programos turinys turi būti orientuojamas į darbuotojų praktinių įgūdžių ir kompetencijų įgijimą, kurie leistų jiems efektyviai vykdyti savo funkcijas krizių, ekstremaliųjų situacijų, karinių ir hibridinių grėsmių metu, užtikrintų darbuotojų parengtį ir atsparumą, pagerintų informuotumą apie civilinę saugą, atsižvelgiant į pavojus, nustatytus nacionaliniame galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos vertinime, Nacionalinio saugumo strategijoje, ir (ar) mero ir savivaldybės administracijos direktoriaus kompetencijas ekstremaliųjų situacijų metu.

9. Savivaldybių administracijų direktoriai ar jų įgalioti asmenys, atsižvelgdami į savivaldybių administracijų darbuotojų turimas ir būtinas kompetencijas ekstremaliųjų situacijų, karinių ir hibridinių grėsmių metu, savarankiškai pasirenka Mokymo programos IV skyriuje nurodytas Mokymo programos turinio temas ir numato mokymo trukmę. Organizuojant darbuotojų mokymą pagal Mokymo programą gali būti pasitelkiami kitų valstybės ir savivaldybių institucijų ar įstaigų kompetentingi darbuotojai.

10. Savivaldybių administracijų darbuotojų mokymas pagal Mokymo programą turi būti registruojamas: įrašoma įvykusių mokymų tema, mokymo forma, data, mokymo vykdytojas (-ai) mokymams skirtas laikas darbuotojų, dalyvavusių mokymuose, skaičius.

III SKYRIUS

MOKYMO FORMOS IR METODAI

11. Mokymas pagal Mokymo programą vykdomas teikiant pirmenybę kontaktiniam būdui. Nesant galimybės mokytis kontaktiniu būdu, mokymas gali būti vykdomas nuotoliniu arba hibridiniu būdu, kai lygiagrečiai derinami nuotolinis ir kontaktinis mokymas.

12. Siekiant nustatyti civilinės saugos mokymo poreikį, turinį, savivaldybių administracijų darbuotojų turimas žinias apie civilinę saugą ir jų kokybę, prieš mokymo pradžią gali būti laikomas papildomas ir (ar) mokymo eigoje tarpinis žinių patikrinimo testas.

13. Mokymo metu turi dominuoti aktyvūs mokymo metodai, interaktyviosios paskaitos, praktiniai užsiėmimai, kurie įtrauktų besimokantį savivaldybių administracijų darbuotoją į mokymo procesą ir užtikrintų praktinių įgūdžių ir kompetencijų įgijimą.

14. Baigus mokymą gali būti laikomas žinių patikrinimo testas, kuriuo įvertinami savivaldybių administracijų darbuotojų įgyti praktiniai įgūdžiai ir kompetencijos, kurie leistų jiems efektyviai vykdyti savo funkcijas ekstremaliųjų situacijų, karinių ir hibridinių grėsmių metu, nustatoma savivaldybių administracijų darbuotojų parengtis, atsparumas ir informuotumas apie civilinę saugą.

IV SKYRIUS

MOKYMO PROGRAMOS TURINYS

15. Mokymo programos turinį sudaro šios temos:

15.1. Ekstremaliosios situacijos:

15.1.1. gamtinio pobūdžio situacijos. Aptariamoms ir vertinamos gamtinio pobūdžio situacijos (potvyniai, uraganai, sausras, speigai, epidemijos, epizootijos, epifitotijos ir kt.) ir jų poveikis

gyventojų saugumui. Nagrinėjamas apsaugos nuo šių pavojų organizavimas, tarp jų ir asmenų su negalia poreikiai;

15.1.2. techninio pobūdžio situacijos. Analizuojamos techninio pobūdžio situacijos (cheminiai incidentai, radiaciniai incidentai, avarijos branduolinėse elektrinėse, didelio masto gaisrai, automobilių avarijos, geležinkelio transporto eismo įvykiai ir aviakatastrofos) ir jų poveikis gyventojų saugumui. Nagrinėjamas apsaugos nuo šių pavojų organizavimas, tarp jų ir asmenų su negalia poreikiai;

15.1.3. socialinio pobūdžio situacijos. Susipažįstama su socialinio pobūdžio situacijomis (masinės riaušės ir neramumai, blokados, provokacijos, diversijos, teroro aktai, taip pat kariniai veiksmai Lietuvos Respublikos ar kaimyninės valstybės teritorijoje ir kt.) ir jų poveikiu saugumui. Nagrinėjamas apsaugos nuo šių pavojų organizavimas, tarp jų ir asmenų su negalia poreikiai;

15.1.4. ekologinio pobūdžio situacijos. Aptariamos ekologinio pobūdžio situacijos (maisto ir (ar) oro tarša, pramoninės avarijos ir t. t.) ir jų poveikis gyventojų saugumui. Nagrinėjamas apsaugos nuo šių pavojų organizavimas, tarp jų ir asmenų su negalia poreikiai.

15.2. Pasirengimas ekstremaliosioms situacijoms:

15.2.1. nacionalinis galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos vertinimas. Aptariamos valstybės lygio ekstremaliosios situacijos, numatytos nacionaliniame galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos vertinime;

15.2.2. ekstremaliųjų situacijų valdymo planai. Nagrinėjamas Valstybinis ekstremaliųjų situacijų valdymo planas, savivaldybės institucijų ir įstaigų funkcijos ir uždaviniai, numatyti šiame plane;

15.2.3. savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo planas. Analizuojami savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane numatyti pavojai, jų galimas poveikis savivaldybei, jų veiklos stabilumui. Įvertinamos savivaldybės numatytos prevencijos priemonės šiems pavojams mažinti, savivaldybės institucijose ir įstaigose kaupiamos būtinos priemonės ir asmeninės apsaugos priemonės, siekiant užtikrinti jų nepertraukiamos veiklos vykdymą, susipažįstama su šių priemonių panaudojimo tvarka;

15.2.4. savivaldybės gyventojų perspėjimo organizavimas. Aptariamos techninės ir organizacinės priemonės, kurios bus naudojamos gyventojams perspėti ir informuoti, priemonės, kurios bus naudojamos asmenims su negalia perspėti, atsižvelgiant į negalios (regos, klausos, intelekto) pobūdį. Supažindinama su perspėjimo signalais ir veiksmais, reaguojant į perspėjimo signalus, taip pat su alternatyvomis rasti informaciją neveikiant ryšiui;

15.2.5. Valstybinis gyventojų apsaugos planas branduolinės ar radiologinės avarijos atveju. Nagrinėjamos savivaldybės institucijų ir įstaigų funkcijos ir uždaviniai, numatyti šiame plane, supažindinama su maisto ir kitų atsargų kaupimo principais, aptariama išvykimo krepšio paskirtis, apsvarstoma jo sudėtis. Supažindinama su evakavimo organizavimu. Analizuojama surinkimo, tarpinių evakavimo punktų, priėmimų punktų paskirtis evakavimo metu. Vertinamas gyventojų evakavimo, įskaitant ir asmenis su negalia, evakavimo organizavimas.

15.3. Pasirengimas karui ir kitiems konfliktams:

15.3.1. pasirengimas valstybės gynybai. Detalizuojama, koks reikalingas pasirengimas iki mobilizacijos ir (ar) karo padėties paskelbimo. Mobilizacijos ir (ar) karo padėties paskelbimo metu reikės užtikrinti valstybės gyvybinių funkcijų tęstinumą. Informuoti, kaip keisis savivaldybės institucijų ir įstaigų darbuotojų darbo specifiškai, koks bus poveikis darbuotojų saugumui, koks bus civilinio mobilizacinio personalo rezervo vaidmuo mobilizacijos ir (ar) karo metu;

15.3.2. hibridinės grėsmės. Aptariamos hibridinės grėsmės nacionaliniu lygiu – priešiško valstybinio arba nevalstybinio veikėjo veiksmai, kurie sukelia žalą valstybės gyvybinėms

funkcijoms ir politinių sprendimų, susijusių su valstybės interesais, priėmimui, jų efektyviam įgyvendinimui ir piliečių pasitikėjimui valstybės institucijomis, reikalauja koordinuotų valstybės ir savivaldos institucijų veiksmų, siekiant sumažinti patiriamą žalą ir užkirsti kelią tokio pobūdžio žalos pasireiškimui ateityje. Supažindinama su hibridinėmis grėsmėmis pagal sektorius ir (ar) sritis (informacinis saugumas, kibernetinis saugumas, ekonomika, žvalgyba, kinetika, teisinė erdvė ir t. t.), jų žalos intensyvumu ir mastu. Išskiriamos dvi pagrindinės hibridinės grėsmės:

15.3.2.1. informacinis saugumas. Nagrinėjami dezinformacijos, informacinio karo pagrindiniai tikslai, užsienio žvalgybų veiklos keliami pavojai. Mokomasi, kaip atpažinti nusikalstamų, radikalių, teroristinių ir kitų pavojingų organizacijų veikimą;

15.3.2.2. kibernetinis saugumas. Aptariami kibernetinio saugumo gebėjimai, saugaus elgesio kibernetinėje erdvėje principai. Nagrinėjama, kas yra informacinė higiena, kompiuterių virusai ir kitokia kenkėjiška programinė įranga. Susipažįstama su įsilaužėlių veikimo principais ir metodais;

15.3.3. išgyvenimo miesto ir gamtinėse vietovėse principai. Apibūdinamas savivaldybėje numatytas priedangų, kolektyvinės apsaugos statinių tinklas. Supažindinama, kokios gali būti kitos laikinos saugios vietos. Analizuojamas piliečių elgesys bombardavimo metu.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16. Už Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo ir kitų civilinę saugą reglamentuojančių teisės aktų nevykdymą ar pažeidimą atsakingi subjektai atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

PATVIRTINTA

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Vidaus reikalų
ministerijos direktoriaus

2010 m. liepos 21 d. įsakymu Nr. 1-219

(Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Vidaus reikalų
ministerijos direktoriaus

2024 m. gegužės 17 d.

įsakymo Nr. 1-329 /2024 (1.4 E)
redakcija)

KITŲ ĮSTAIGŲ, ŪKIO SUBJEKTŲ IR VEIKLOS VYKDYTOJŲ DARBUOTOJŲ CIVILINĖS SAUGOS MOKYMO DARBO VIETOSE PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kitų įstaigų, ūkio subjektų ir veiklos vykdytojų darbuotojų civilinės saugos mokymo darbo vietose programa (toliau – Mokymo programa) skirta kitų įstaigų, ūkio subjektų ir veiklos vykdytojų darbuotojų (toliau – darbuotojai) civilinės saugos mokymo darbo vietose įgyvendinimo užtikrinimui, nustatanti civilinės saugos mokymo formas, metodus bei Mokymo programos turinį.

2. Mokymo programos paskirtis – suteikti darbuotojams praktinių įgūdžių ir kompetencijų, kurios leistų jiems efektyviai vykdyti savo funkcijas ekstremaliųjų situacijų, karinių ir hibridinių grėsmių metu, užtikrintų darbuotojų tinkamą parengtį ir atsparumą, taip pat suteiktų daugiau informacijos apie ekstremaliųjų situacijų valdymą, padidintų civilinę saugos sklaidą ir ugdytų gyventojų savisaugos kultūrą.

3. Mokymo programa parengta atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymą, Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymą ir kitus teisės aktus, nustatančius Lietuvos krizių valdymo ir civilinės saugos, Lietuvos nacionalinio saugumo ir gynybos sistemos principus ir prioritetus.

II SKYRIUS MOKYMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

4. Darbuotojų mokymas pagal Mokymo programą turi būti suplanuotas kitų įstaigų, ūkio subjektų ir veiklos vykdytojų ar jų įgaliotų asmenų nustatytose ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonėse (jeigu teisės aktų nustatyta tvarka prevencijos priemonės privalomos numatyti) arba kituose veiklos planavimo dokumentuose.

5. Ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonėse arba kituose veiklos planavimo dokumentuose, susijusiose su darbuotojų mokymu, nustatomi atsakingi vykdytojai, kurie organizuos ir pagal planavimo dokumentuose nustatytas datas vykdys Mokymo programą.

6. Asmenys, galintys vykdyti Mokymo programą, yra nustatyti Krizių valdymo ir civilinės saugos mokymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022

m. gruodžio 29 d. nutarimu Nr. 1317 „Dėl Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo įgyvendinimo“, 9 punkte.

7. Darbuotojų mokymui pagal Mokymo programą darbo vietose kasmet turi būti skiriama tiek laiko, kad būtų pasiekti Mokymo programos 2 punkte nustatyti tikslai, bet ne mažiau kaip 2 akademinės valandos.

8. Mokymo turinys turi būti orientuojamas į darbuotojų praktinių įgūdžių ir kompetencijų įgijimą, kurie leistų jiems efektyviai vykdyti savo funkcijas krizių, ekstremaliųjų situacijų, karinių ir hibridinių grėsmių metu, taip pat į darbuotojų parengties ir atsparumo užtikrinimą, informuotumo apie civilinę saugą didinimą, atsižvelgiant į pavojus, nustatytus nacionaliniame galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos vertinime, Nacionalinio saugumo strategijoje ir (ar) kitų įstaigų, ūkio subjektų ir veiklos vykdytojų kompetencijas ekstremaliųjų situacijų metu.

9. Kitų įstaigų, ūkio subjektų ir veiklos vykdytojų vadovai arba jų įgalioti asmenys, atsižvelgdami į turimas ir būtinas darbuotojų kompetencijas ekstremaliųjų situacijų, karinių ir hibridinių grėsmių metu, savarankiškai pasirenka Mokymo programos IV skyriuje numatytas Mokymo programos turinio temas ir numato mokymo trukmę. Organizuojant darbuotojų mokymą pagal Mokymo programą gali būti pasitelkiami valstybės ir (ar) savivaldybių institucijų ar įstaigų kompetentingi darbuotojai.

10. Darbuotojų mokymas pagal Mokymo programą turi būti registruojamas: įrašoma įvykusių mokymų tema, mokymo forma, data, mokymo vykdytojas (-ai) mokymams skirtas laikas, darbuotojų, dalyvavusių mokymuose, skaičius.

III SKYRIUS MOKYMO FORMOS IR METODAI

11. Mokymas pagal Mokymo programą vykdomas teikiant pirmenybę kontaktiniam būdui. Nesant galimybės mokytis kontaktiniu būdu, mokymas gali būti vykdomas nuotoliniu arba hibridiniu būdu, kai lygiagrečiai derinami nuotolinis ir kontaktinis mokymas.

12. Siekiant nustatyti civilinės saugos mokymo poreikį, turinį, darbuotojų turimas žinias apie civilinę saugą ir jų kokybę, prieš mokymo pradžią gali būti laikomas papildomas ir (ar) mokymo eigoje tarpinis žinių patikrinimo testas.

13. Mokymo metu turi dominuoti aktyvūs mokymo metodai, interaktyviosios paskaitos, praktiniai užsiėmimai, kurie įtrauktų besimokantį darbuotoją į mokymo procesą ir užtikrintų praktinių įgūdžių ir kompetencijų įgijimą.

14. Baigus mokymą gali būti laikomas žinių patikrinimo testas, kuriuo įvertinami darbuotojų praktiniai įgūdžiai ir kompetencijos, kurie leistų jiems efektyviai vykdyti savo funkcijas, ekstremaliųjų situacijų, karinių ir hibridinių grėsmių metu, nustatoma darbuotojų parengtis, atsparumas ir informuotumas apie civilinę saugą.

IV SKYRIUS MOKYMO PROGRAMOS TURINYS

15. Mokymo programos turinį sudaro šios temos:

15.1. Ekstremaliosios situacijos:

15.1.1. gamtinio pobūdžio situacijos. Aptariamoms ir vertinamos gamtinio pobūdžio situacijos (potvyniai, uraganai, sausras, speigai, epidemijos, epizootijos, epifitotijos ir kt.) ir jų poveikis piliečių saugumui. Nagrinėjamas apsaugos nuo šių pavojų organizavimas, tarp jų ir asmenų su negalia poreikiai;

15.1.2. techninio pobūdžio situacijos. Analizuojamos techninio pobūdžio situacijos (cheminiai incidentai, radiaciniai incidentai, avarijos branduolinėse elektrinėse, didelio masto gaisrai, automobilių avarijos, geležinkelio transporto eismo įvykiai ir aviakatastrofos) ir jų poveikis piliečių saugumui. Nagrinėjamas apsaugos nuo šių pavojų organizavimas, tarp jų ir asmenų su negalia poreikiai;

15.1.3. socialinio pobūdžio situacijos. Susipažįstama su socialinio pobūdžio situacijomis (masinės riaušės ir neramumai, blokados, provokacijos, diversijos, teroro aktai, taip pat kariniai veiksmai Lietuvos ar kaimyninės valstybės teritorijoje ir kt.) ir jų poveikiu saugumui. Nagrinėjamas apsaugos nuo šių pavojų organizavimas, tarp jų ir asmenų su negalia poreikiai;

15.1.4. ekologinio pobūdžio situacijos. Aptariamoms ekologinio pobūdžio situacijos (maisto ir (ar) oro tarša, pramoninės avarijos ir t. t.) ir jų poveikis gyventojų saugumui. Nagrinėjamas apsaugos nuo šių pavojų organizavimas, tarp jų ir asmenų su negalia poreikiai.

15.2. Pasirengimas ekstremaliosioms situacijoms:

15.2.1. nacionalinė rizikos analizė. Supažindinama su valstybės lygio ekstremaliosiomis situacijomis, numatytomis nacionaliniame galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos vertinime;

15.2.2. ekstremaliųjų situacijų valdymo planai. Supažindinama su Valstybiniu ekstremaliųjų situacijų valdymo planu, savivaldybės institucijų ir įstaigų funkcijomis ir uždaviniais, numatytais šiame plane;

15.2.3. savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo planas. Aptariamoms savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane numatytos užduotys kitai įstaigai, ūkio subjektui ir veiklos vykdytojui;

15.2.4. kitos įstaigos, ūkio subjekto ir veiklos vykdytojo ekstremaliųjų situacijų valdymo planas. Analizuojami šiame plane numatyti pavojai, jų galimas poveikis kitai įstaigai, ūkio subjektui ir veiklos vykdytojui, jų veiklos stabilumui. Įvertinamos kitos įstaigos, ūkio subjekto ir veiklos vykdytojo numatytos prevencijos priemonės šiems pavojams mažinti. Kaupiamos būtinos priemonės ir asmeninės apsaugos priemonės, siekiant užtikrinti kitos įstaigos, ūkio subjekto ir veiklos vykdytojo nepertraukiamos veiklos vykdymą, susipažįstama su šių priemonių panaudojimo tvarka;

15.2.5. kitos įstaigos, ūkio subjekto ir veiklos vykdytojo darbuotojų perspėjimo organizavimas. Aptariamoms techninės ir organizacinės priemonės, kurios bus naudojamos darbuotojams perspėti ir informuoti, priemonės, kurios bus naudojamos asmenims su negalia perspėti, atsižvelgiant į negalios (regos, klausos, intelekto) pobūdį. Supažindinama su perspėjimo signalais ir veiksmais, reaguojant į perspėjimo signalus, taip pat su alternatyvomis rasti informaciją neveikiant ryšiui;

15.2.6. valstybinis gyventojų apsaugos planas branduolinės ar radiologinės avarijos atveju. Supažindinama su savivaldybės institucijų ir įstaigų funkcijomis ir uždaviniais, numatytais šiame plane, su maisto ir kitų atsargų kaupimo principais, aptariama išvykimo krepšio paskirtis, apsvaistoma jo sudėtis. Aptariamas gyventojų, įskaitant ir asmenis su negalia, evakavimo organizavimas. Analizuojama surinkimo, tarpinių evakavimo punktų, priėmimų punktų paskirtis evakavimo metu.

15.3. Pasirengimas karui ir kitiems konfliktams:

15.3.1. pasirengimas valstybės gynybai. Detalizuojama, koks reikalingas pasirengimas iki mobilizacijos ir (ar) karo padėties paskelbimo. Mobilizacijos ir (ar) karo padėties paskelbimo metu reikės užtikrinti valstybės gyvybinių funkcijų tęstinumą. Informuoti, kaip keisis kitos įstaigos, ūkio subjekto ir veiklos vykdytojo darbuotojų darbo specifika, koks bus poveikis darbuotojų saugumui, koks bus civilinio mobilizacinio personalo rezervo vaidmuo mobilizacijos ir (ar) karo metu.

15.3.2. hibridinės grėsmės. Aptariamos hibridinės grėsmės nacionaliniu lygiu – priešiško valstybinio arba nevalstybinio veikėjo veiksmai, kurie sukelia žalą valstybės gyvybinėms funkcijoms ir politinių sprendimų, susijusių su valstybės interesais, priėmimui, jų efektyviam įgyvendinimui ir piliečių pasitikėjimui valstybės institucijomis, reikalauja koordinuotų valstybės ir savivaldos institucijų veiksmų, siekiant sumažinti patiriamą žalą ir užkirsti kelią tokio pobūdžio žalos pasireiškimui ateityje. Supažindinama su hibridinėmis grėsmėmis pagal sektorius ir (ar) sritis (informacinis saugumas, kibernetinis saugumas, ekonomika, žvalgyba, kinetika, teisinė erdvė ir t. t.), jų žalos intensyvumu ir mastu. Išskiriamos dvi pagrindinės hibridinės grėsmės:

15.3.2.1. informacinis saugumas. Nagrinėjami dezinformacijos, informacinio karo pagrindiniai tikslai, užsienio žvalgybų veiklos keliami pavojai. Mokomasi, kaip atpažinti nusikalstamų, radikalių, teroristinių ir kitų pavojingų organizacijų veikimą;

15.3.2.2. kibernetinis saugumas. Aptariami kibernetinio saugumo gebėjimai, saugaus elgesio kibernetinėje erdvėje principai. Nagrinėjama, kas yra informacinė higiena, kompiuterių virusai ir kitokia kenkėjiška programinė įranga. Susipažinama su įsilaužėlių veikimo principais ir metodais;

15.3.3. išgyvenimo miesto ir gamtinėse vietovėse principai. Apibūdinamas savivaldybėje numatytas priedangų, kolektyvinės apsaugos statinių tinklas. Supažindinama, kokios gali būti kitos laikinos saugios vietos. Analizuojamas piliečių elgesys bombardavimo metu.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16. Už Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo ir kitų civilinę saugą reglamentuojančių teisės aktų nevykdymą ar pažeidimą atsakingi subjektai atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

Pakeitimai:

1. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Įsakymas Nr. [1-208](#), 2014-05-26, paskelbta TAR 2014-05-26, i. k. 2014-05652
Dėl Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. liepos 21 d. įsakymo Nr. 1-219 „Dėl Tipinių civilinių saugos mokymo programų patvirtinimo“ pakeitimo
2. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Įsakymas

Nr. [1-292](#), 2016-09-09, paskelbta TAR 2016-09-09, i. k. 2016-23468

Dėl Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. liepos 21 d. įsakymo Nr. 1-219 „Dėl tipinių civilinės saugos mokymo programų patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Įsakymas Nr. [1-329 /2024 \(1.4 E\)](#), 2024-05-17, paskelbta TAR 2024-05-17, i. k. 2024-09049

Dėl Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. liepos 21 d. įsakymo Nr. 1-219 „Dėl Tipinių civilinės saugos mokymo programų patvirtinimo“ pakeitimo